

Motion till riksdagen

1989/90:Kr376

av Jan Hyttring m.fl. (c)

Vissa filmfrågor

De grundläggande kulturpolitiska målen måste naturligtvis gälla också för den svenska film- och biografpubliken. Centerns grundläggande utgångspunkter på området redovisas i motion 1989/90:Kr255 om kulturpolitiken.

I vår motion om vissa filmfrågor till föregående riksmöte konstaterades bl.a. att en framgångsrik film- och biopublik förutsätter såväl statliga som kommunala insatser, förutom det arbete som branschen själv och visningsorganisationerna utför. Inom ramen för det reviderade film- och videoavtalet finns det nu också förutsättningar att tala om en statlig film- och biopublik, även om det finns saker som återstår, t.ex. kraftigt förbättrade insatser för att den svenska dokumentären, kortfilmen och konstnärliga filmen skall kunna nå en bredare publik samt för produktion av bra svensk barn- och ungdomsfilm.

Den framtida film- och biografpubliken

Utifrån nuvarande film- och videoavtal finns det goda förutsättningar att finna viktiga delar, som sammanvävda med hittills inte avtalade frågor kan bilda en bra ram för en framtida statlig film- och biografpublik. I detta sammanhang vill vi endast poängtera några viktiga frågor.

Det krävs fortsatt och ökat kraftfullt stöd till produktion av svensk film av god kvalitet. För att stimulera men också för att säkerställa tillgången till bra film för barn och ungdomar bör frågan om kvotering av medel till sådana filmer noga prövas. Detta bör riksdagen besluta ge regeringen till känna.

Det vore också logiskt med en kvotering till förmån för barn- och ungdomsfilmerna med hänsyn till att parterna i nuvarande avtal bedömt det som viktigt och angeläget att de statliga medlen för visning och spridning av värdefull film av Visningsnämnden skall fördelas på två belopp, ett för värdefull film för barn och ungdom och ett för annan värdefull film.

Det krävs kraftfulla insatser för att främja visning och spridning av värdefull film i hela landet. Det kräver tillgång till goda visningslokaler, biografer och liknande miljöer, på många orter, tillräckligt med filmer av god kvalitet och visningskopior av sådana filmer, samt att det finns ett finmaskigt nät av film- och biografintresserade människor.

För att säkerställa visning och spridning av värdefull film i hela landet måste det finnas ett stort statligt engagemang och stödformer som är väl an-

passade till detta syfte. Framtiden kommer också att nödvändiggöra, på samma sätt som för t.ex. teatern, ett aktivt lokalt publikarbete med ett starkt engagemang men också förmåga till central samverkan.

Filmen som konstart måste utvecklas och människor måste stimuleras att på olika sätt arbeta med rörliga bilder, bl.a. för att få en ökad bredd på svenska filmarbetare. Här behöver nya former för samverkan byggas upp mellan olika utbildningsanordnare, Svenska Filminstitutet och lokala media-verkstäder. Dramatiska Institutets roll som högskola behöver t.ex. förstärkas samtidigt som det måste finnas fler utbildningsmöjligheter i landet som kan ge filmintresserade människor möjligheter att lära sig mer om filmarbetets olika delar.

Staten, kommunerna och filmfrågorna

Runt om i landet pågår det också diskussioner om vilka insatser som enskilda kommuner och landsting kan göra i film- och biografpubliken. Ibland tar detta sig uttryck i att i nära samverkan med berörda lokala/regionala parter utarbetas program och stödformer för hur film- och biograffrågorna skall hanteras i den regionala och lokala politiken. I andra fall startas ett sådant kommunalt engagemang med anledning av att lokala barnfilmvisare söker stöd i olika former för att erbjuda barn och ungdomar möjligheter att se bra film på bio och att fördjupa sina kunskaper om rörliga bilder.

De senaste årens förstärkningar av de statliga insatserna för att främja en lokal film- och biografkultur hälsar vi naturligtvis med tillfredsställelse. Vi anser vidare att kommuner och landsting också kan och bör fördjupa sitt engagemang kring filmfrågorna. Det nyligen inrättade statliga biografstödet och stödet till lokal filmkulturell verksamhet för barn och ungdom förutsätter också ett lokalt/regionalt engagemang vilket även talar för att kommuner och landsting bör utveckla lämpliga handlingslinjer i dessa frågor.

Kommunernas och landstingens roll i ett eventuellt framtida filmavtal bör bl.a. mot denna bakgrund nogt klargöras.

Ett nytt filmavtal

Det nuvarande film- och videoavtalet mellan staten och vissa av film- och videobranschens intressenter har sagts upp till den sista juni 1991. Av budgetpropositionen framgår att det inom regeringskansliet pågår ett arbete med att förbereda ett nytt avtal. Någon ytterligare information såsom t.ex. regeringens film- och kulturpolitiska ambitioner för att söka åstadkomma ett nytt avtal redovisas inte. När och hur riksdagen skall få ta ställning till ett eventuellt nytt avtal anges inte heller. För vår del anser vi att det är angeläget att det blir en stark parlamentarisk insyn i det kommande förhandlingsarbetet för att få ett framtida filmavtal starkt förankrat i riksdagen.

Nuvarande film- och videoavtal har sex organisationer (Sveriges Biograf-ägarförbund, Folkets Husföreningarnas Riksorganisation, Riksföreningen Våra Gårdar, Sveriges Filmuthyrareförening u.p.a., Föreningen Sveriges Filmproducenter och föreningen IFPI-VIDEO, numera Sveriges Videodistributörers Förening) och staten som avtalspartner. Men det finns också en rad andra intressenter inom film- och biografsväret som det kan finnas

skäl att ta med som parter i ett nytt avtal. Bygdegårdarnas Riksförbund, de oberoende filmarna, organiserade i Oberoende Filmares Förbund, (OFF), Teaterförbundet, företrädare för videodetaljisterna är alla intressenter som enligt vår uppfattning borde vara med som parter i ett nytt film- och videoavtal. Svenska Kommunförbundet och Landstingsförbundet skulle också kunna ha viktiga funktioner som parter i ett framtida film- och biografavtal med bred förankring.

Riksdagen bör besluta ge regeringen till känna vad som anförts om en utvidgning av kretsen av parter i ett nytt avtal.

Budgetpropositionen

Årets budgetproposition bjuder inte på några större överraskningar, av förklarliga skäl, när det gäller film- och videofrågorna. Det sker en viss uppräknings av anslagen till Svenska Filminstitutet vilket vi är beredda att tillstyrka.

Det nya anslaget för "lokalt arbete med video" föreslås permanentas samt erhålla en ordentlig uppräknings. Vidare föreslås att stödet skall inriktas mot främst verksamheter för barn och ungdom. Den försöksverksamhet som nu är inne på sitt sjätte år, har vunnit stor uppskattning, vilket också redovisas i budgetpropositionen. Mot den bakgrunden är det inte särskilt överraskande att stödet föreslås permanentat.

Uppräkningen till sammanlagt 4,5 milj. kr. är angelägen efter en rad års uppdämnda behov, vilket även vitsordas i den utvärdering av stödet som utförts på uppdrag av Visningsnämnden för film och video samt i nämndens anslagsäskande. Förutom de riktlinjer som i allmänna ordalag anges i propositionen vill vi också peka på det angelägna i att dels Visningsnämnden vid fördelningen av stödet verkar för en god regional fördelning och att det dels skapas möjlighet för t.ex. organisationer som arbetar med barn och ungdom att få stöd till vissa centrala insatser i syfte att stimulera till lokal verksamhet. Det kan här handla om stöd till utbildnings- och informationsinsatser på samma sätt som när det gäller visningsstödet.

Under försöksverksamheten har det funnits möjligheter för verksamheter av distributions- och visningskaraktär och projekt med inriktning på s.k. videokonst att erhålla stöd. Med den föreslagna inriktningen av det framtida stödet skall dessa typer av videoprojekt inte fortsättningsvis ha möjlighet att erhålla någon form av statligt stöd. Vi delar regeringens uppfattning att stödet framdeles bör koncentreras till insatser för och med barn och ungdom.

Under en övergångsperiod bör dock stöd kunna utgå till projekt som löper under flera år och som dessutom redan startats med bl.a. stöd från Visningsnämnden. Ett exempel på sådana projekt är Föreningen Filmens Dags biblioteksvideoprojekt och Filmcentrums projekt Videotek för Invandrare. Med tanke på den kraftiga uppräknings av anslaget borde det vara möjligt för nämnden att inom ramen för tillgängliga medel få fatta beslut om stöd för fullföljande av projekt som redan startats. Detta bör riksdagen besluta ge regeringen till känna.

När det gäller arbete med videokonst bör sådana ansökningar nu kunna få en positiv prövning av Konstnärsnämnden, då denna sedan ett år tillbaka erhållit 2 milj. kr. för särskilda insatser på filmområdet. Om inte videokons-

ten erhöill ett ökat stöd via Konstnärsnämnden skulle det annars innebära att en spännande konstnärlig uttrycksform stoppades upp i en angelägen och nödvändig utveckling och där statligt stöd krävs just på grund av de stora investeringskostnaderna.

Mot. 1989/90
Kr376

Videoprojekt av distributions- och visningskaraktär bör enligt vår uppfattning fortsättningsvis kunna erhålla stöd av Filminstitutet enligt punkten G "Stöd till produktion eller distribution av värdefulla videogram" i filmavtalet.

Detta bör riksdagen besluta ge regeringen till känna.

Moms på biobiljetter

I anledning av den stora skatteomläggningen har diskuterats det rimliga i att införa moms på biobiljetter. Från centerns sida har sedan tidigare redovisats att vi motsätter oss införandet av moms på biobiljetter, främst därför att en sådan förändring mycket drastiskt skulle försämra förutsättningarna för de små biograferna och för de filmer som inte är stora "kassasuccéer". Enligt vår mening bör riksdagen redan nu ge regeringen till känna att biobiljetter inte skall momsbeläggas.

Hemställan

Med hänvisning till vad som anförts hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om kvotering av statliga medel för produktion av svensk film för barn och ungdom,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om formerna för beredning m.m. av ett nytt filmavtal samt om behovet av en utvidgning av avtalskretsen,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om stödet till lokalt arbete med video,
4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om stöd till videoprojekt av distributions- och visningskaraktär.

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om momsbeläggning av biobiljetter.]

Stockholm den 25 augusti 1990

Jan Hyttring (c)

Stina Gustavsson (c)

Elving Andersson (c)